

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်

လၢစဲးပထုဘၢၣ် ၃၀ သီ, ၂၀၂၄ နံၣ်/ KHRG လံာ်ကတြၢ်နီၣ်ဂံၢ်- 23-158-D1

ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်- SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဃိ ဘၣ်သံသဝီဖိတဂၤ ဒီး ဘၣ်ဟးဂီၤဟံၣ်ဃီတဖၣ်ဖဲ ကြၢ်တုကီၢ်ဆၢ, (လၢမ့ၤ ဒီး လၢစဲးပထုဘၢၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်)

တၢ်ပာ်ဖျါအဖုၣ်တဘျီအံၤပာ်ဖျါဝဲတၢ်ကဲထီၣ်အသးဖဲ ရီၢ်ကဲကရူာ်, ကြၢ်တုကီၢ်ဆၢ, ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ် ဖဲလၢမ့ၤ ဒီးလၢစဲးပထုဘၢၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် အတီၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲလၢမ့ၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြဲးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) ဒိၣ်သုးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၉၇) လၢအအိၣ်ဖဲ လဲၤဝဲၣ်သုးကလၢၤသီ, သုးဖိတဖၣ်ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ က--- သဝီ, ရီၢ်ကဲကရူာ်, ကြၢ်တုကီၢ်ဆၢပူၤ ဒီးဘၣ်ဟးဂီၤဝဲသဝီဖိအဟံၣ်တဖျါန့ၣ်လီၤ. SAC သုးဖိတဖၣ်မၤဟးဂီၤစ့ၢ်ကိးဝဲ အ့ၣ်ကျဲၣ်မ့ၢ်ဖဲအဘူးဒီး က--- သဝီ အဃိ ကဲ ထီၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢသဝီဖိတဖၣ်ကလဲၤဒီးကူၤစါယါကျါအသးလၢဝဲပူၤအဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. လၢခံတနံၤ, ဖဲလၢမ့ၤ ၁၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ် န့ၣ်, SAC ဒိၣ်သုးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၉၇) သုးဖိတဖၣ်ခးလီၤကဒီးကျိဖးဒိၣ်ဆူ က--- သဝီပူၤ ဒီးသဝီဖိအဟံၣ်အုၣ်အိၣ်ဝဲဒၣ်တဖျါန့ၣ် လီၤ. ဖဲလၢစဲးပထုဘၢၣ် ၂၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, SAC သုးပာ်ဆၢဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ် (၁၂), လၢအအိၣ်ဖဲ လဲၤဝဲၣ်သုးက လၢၤ, အသုးဖိတဖၣ်ခးလီၤကဒီးကျိဖးဒိၣ်ဆူ က--- သဝီ ဒီးဘၣ်သံသဝီဖိ စီၤဘ--- န့ၣ်လီၤ. ဒီဖျါလၢတၢ်ခးလီၤကျိဖးဒိၣ်အ ဃိ, သဝီဖိတဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢကဖဲအိၣ်မၤအိၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ.¹

လၢမ့ၤ ၂၀၂၃ နံၣ် - SAC ခးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီးမၤဟးဂီၤကမျါကျဲၣ်ကျဲၣ်

ဖဲလၢမ့ၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ဟါခီ ၇ န့ၣ်ရံၣ်န့ၣ်, ထံကီၢ်တၢ်ပတၢ်ပြဲးကီၢ်ကးကရၢ (SAC) ဒိၣ်သုးရ့ၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၉၇) အိၣ်လၢ သုးပာ်ဆၢဝဲလီၤခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ် (၁၂) တၢ်ပာ်ဖိလၢ, အိၣ်ဖဲလဲၤဝဲၣ်သုးကလၢၤသီ, သုးဖိတဖၣ်ခးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ က--- သဝီ, ရီၢ်ကဲကရူာ်, ကြၢ်တုကီၢ်ဆၢ, ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်ပူၤ ဒီးဘၣ်ဟးဂီၤဝဲဒၣ် အုၣ်ဆ---အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ.

¹ တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ လံာ်ပာ်ဖျါတဘျီအံၤအပူၤန့ၣ် တၢ်ဒီးန့ၣ်ဘၣ်အိၣ်ဖဲ လၢမ့ၤ ဒီး လၢနီၣ်ဝဲဘၢၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် အပူၤန့ၣ်လီၤ. ဘၣ်တၢ်ဆၢဟ့ၣ်ထီၣ်အိၣ်လၢလီၢ် ကဝီၤပှၤမၤ သကိးတၢ်တဂၤ ဖဲ ဒူပျၢ်ယာ်ကီၢ်ရ့ၣ်အပူၤ လၢအဘၣ်တၢ်သိၣ်လိအိၣ် လၢကညီဂွံဝိခွဲးယာ်ကရူာ် KHRG လၢကမၤနီၣ်မၤယါတၢ် မၤဘၣ်ဒိပှၤ ဟီၣ်ခိၣ်ဖိခွဲး ယာ်အတၢ်အိၣ်သးတဖၣ်ဖဲလီၢ်ကဝီၤပူၤန့ၣ်လီၤ. ပှၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်တဖၣ်အမံၤ, တၢ်ဂီၤဒီး အိၣ်ဆိးလီၢ်ကျဲၣ် လီၤတၢ်လီၤဆဲးတဖၣ်န့ၣ်တၢ်မၤလီၤဘၢ အိၣ်လၢအဝဲ နီၣ်ကစၢ်တၢ်ဘၣ်တၢ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤလၢ တၢ်ကွဲးရဲပုးအါထီၣ်အိၣ် ဖဲ ပနီၣ်ကဝီၤအပူၤန့ၣ် မ့ၢ်ဝဲဒၣ် KHRG အတၢ်ကွဲးရဲထီၣ်တၢ်ဂ့ၢ် တၢ်ကျိၤန့ၣ်လီၤ.

လၢတၢ်နံၤဃီအတီၢ်ပူၤ, ဖဲလါမ့ၤ ၁၄ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ဂီၤခီ ၉ နံၣ်ရံၣ်ဆၢကတီၢ်, SAC ခိၣ်သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၃၄၃) အိၣ်လၢသုးပၤ ဆှာဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ် (၁၉) တၢ်ပၤဖိလၢ, သုးဖိတဖၣ်မၤဟးဂီၤဝဲ အ့ၣ်က့ၣ်မုၢ်ဖဲအဘူးဒီးက--- သဝီန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိတဖၣ်စံးဝဲ, SAC ခုၣ်တၢ်ဝဲအ့ၣ်က့ၣ်မုၢ်အံၤ ဒ်သီးဒီးပုၤဖိတၢ်စုကဝဲတဖၣ်သုတဒီးန့ၣ်ဘၣ်တၢ်ခိၣ်သ့ၣ်လၢသီလုၣ်လၢ အဟးထီၣ်ဟးလီၤတဖၣ်အအိၣ်တဂ့ၤ ဒီးအဝဲသ့ၣ်ကဒီးသဒၢလီၤအသးလၢပုၤသုတဟဲခဲးအဝဲသ့ၣ်အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်မၤဟး ဂီၤကွဲၣ်က့ၣ်ဝဲအလီၢ်ခိၣ်, သဝီဖိတဖၣ်ကဟးထီၣ်က့ၤလီၤအဂီၢ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ်လီၤ. နါ ၁---, လီၢ်ကဝီၤခိၣ်န့ၣ် အိၣ်ဖဲ က--- သဝီပူၤတၢ်ဂၤစံးဝဲ, “တၢ်မၤဟးဂီၤကျဲၣ်ဒ်အံၤန့ၣ်ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲလၢသဝီဖိတဖၣ်အတၢ်လုၢ်အိၣ်နီၢ်ခိၣ်သးသမူ အဂီၢ်န့ၣ်လီၤ. ပုၤကလဲၤဆှာပုၤဆါတဖၣ်ဆူတၢ်ဆါဟံၣ်လၢပုၤစ့ၢ်ကီၢ်ကဲထီၣ်ဝဲတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲန့ၣ်လီၤ. လီၢ်ကဝီၤကသံၣ်ဒၢးတ ဖၣ်ကူၤစါယါဘျါ ပုၤဆါမုၢ်တန့ၢ်ဘၣ်ဒီး ပုၤကဘၣ်လဲၤဆှာအဝဲသ့ၣ်ဆူ ဖၣ်အၣ် မ့တမ့ၢ် မိၣ်လမ့ၣ်တၢ်ဆါဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤန့ၣ်, တၢ်လဲၤထီၣ် က့ၤလီၤကီၢ်ခဲထီၣ်ဝဲဒၣ်... ယဆိမိၣ်မၢ်တဘူၣ်လၢဘၣ်.”

မၤကဒီးလၢခံတနံၤ, ဖဲလါမ့ၤ ၁၅ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်, ဟါလီၤခီ ၄ နံၣ်ရံၣ်န့ၣ်, SAC ခိၣ်သုးရၣ် နီၣ်ဂံၢ် (၉၇), သုးဖိတဖၣ်ခဲးလီၤက ဒီးဝဲကျိဖးဒိၣ်တဖၣ်ဆူ က--- သဝီ, ရီၢ်ကဲကရူၢ်န့ၣ်လီၤ. ကျိဖးဒိၣ်ချံလီၤတၢ်ဘၣ်ဝဲ အူဆ--- အဟံၣ် ဒီးအဟံၣ်အူထီၣ်ဝဲဒၣ်န့ၣ် လီၤ. သဝီဖိအိၣ်တၢ်လၢသဝီပူၤတဖၣ်ကျဲးစးမၤလီၤပံၣ်ကွဲၣ်မ့ၢ်အူဘၣ်ဆၣ်, အဟံၣ်အူထီၣ်ဝဲဒၣ်တကပၤလံန့ၣ်လီၤ. ဖဲတၢ်ကဲ ထီၣ်သးလၢအပူၤကွဲၣ်တဘျီန့ၣ်, သဝီဖိတနီၤနီၤလဲၤဃုၢ်အိၣ်ဝဲလၢအဘူးအတၢ်လၢအအိၣ်လၢကီၢ်ဆၣ်အဂၤတဖၣ်အအိၣ် ဒီး တဟဲက့ၤဒဲးဘၣ်အဃိ, တၢ်ခဲးလီၤကျိဖးဒိၣ်တဘျီအံၤ ပုၤတဘၣ်ဒိဘၣ်ထံးနီၤတဂၤဘၣ်န့ၣ်လီၤ. သဝီဖိလၢအဟံၣ်အူအိၣ်တဖၣ် ဘၣ်လဲၤအိၣ်က့ၤဝဲလၢအစံၢ်အဒဲလၢအအိၣ်ဘူးဒီးသဝီတဖၣ်န့ၣ်လီၤ.

လါစဲးပထုဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် - SAC ခဲးလီၤကျိဖးဒိၣ် ဒီးကျိဖိတဖၣ်ဆူသဝီပူၤ

ဖဲလါစဲးပထုဘၣ် ၂၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်, သုးပၤဆှာဝဲလီၢ်ခိၣ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ် (၁၂) အိၣ်ဖဲလဲၤဝဲသုးကလၢသီ, သုးဖိတဖၣ် ခဲးလီၤဝဲကျိဖးဒိၣ်ပၣ်ဃုၢ်ဒီး (၁၂၀ မမ) တဖၣ်ဆူ က--- သဝီ, ရီၢ်ကဲကရူၢ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. ဖဲ SAC ခဲးလီၤတပျီတပျီကျိဖးဒိၣ် တဖၣ်အဆၢကတီၢ်န့ၣ်, တၢ်ဒုးတၢ်တကဲထီၣ်လၢတၢ်ခိၣ်တၢ်ဃၢၤဖဲအဘူးနီၤတလိၣ်ဘၣ်န့ၣ်လီၤ. ဖဲဂီၤခီ ၆ နံၣ်ရံၣ် ဆၢကတီၢ်, ကျိဖးဒိၣ် (၁၂၀မမ) အချံတဖျါလီၤဘၣ်ဝဲ စီၤ ဘ--- အဟံၣ်န့ၣ်လီၤ. စီၤဘ--- အကိၣ်ဘိ ဒီးအခိၣ်ဘၣ်ဒိဝဲဒၣ်လၢကျိဖးဒိၣ်က့ တဖၣ် ဒီးသံဝဲဒၣ်တဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. နီၢ် ၈--- လၢအမ့ၢ်ဝဲပုၤတူၢ်ဘၣ်တၢ်အနီၤစံးဝဲ “ဖဲတၢ်ခဲးလီၤကျိဖးဒိၣ်အဆၢကတီၢ်, ဘၣ်ဖဲအဝဲသ့ၣ်ဃၢ်ညၣ်လၢဟံၣ်ပူၤ ဒီးမ့မ့ၢ်လၢအယီးဖးတခီအိၣ်ဝဲလၢဟံၣ်ဖိလၢန့ၣ်လီၤ. အဝဲအကိၣ်ဘိဒီးအခိၣ်ဘၣ်ဝဲလၢကျိဖးဒိၣ်က့ န့ၣ်လီၤ. ဖဲအဘၣ်ဒိဝဲအလီၢ်ခိၣ်, အယီးဖး ကီးဝဲပုၤအိၣ်လၢဟံၣ်ခိၣ်ဟံၣ်ဃၢၤတဖၣ် ဒီးကသံၣ်ပုၤမၤတၢ်ဖိတဂၤဟဲမၤစၢၤအီၤန့ၣ် လီၤ. အမိၢ်ပုၤတနီၢ်... မၤဟူးသးတန့ၢ်လၢ... မ့ၢ်လၢအကိၣ်ဘိဒီးအခိၣ်ဘၣ်ဒိအဃိ... သံဝဲတဘျီဃီန့ၣ်လီၤ. အဝဲတဲတၢ်မးတကဲလၢ... အဝဲသးပုၤနီၣ်ကွဲၣ်အသးလံန့ၣ်လီၤ.”

ဖဲစီၤ ဘ--- သံဝဲအလီၢ်ခိၣ်, အဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ထံၣ်ဘၣ်တၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအကလုၢ်ကလုၢ် မ့ၢ်လၢအဟံၣ်ဖိဃီဖိတဖၣ်ဒီးသန့ထီၣ် အသးလၢအီၤန့ၣ်လီၤ. ခဲအံၤ, အဖိမုၢ်လၢသးအိၣ် (နွံ) နံၣ်တဂၤ ဒီးအမၤအံၤဘၣ်အိၣ်က့ၤဝဲလၢအနီၤန့ၣ်လီၤ. နီၢ် ၈---, စံးအါထီၣ် ဝဲ “အဝဲတအိၣ်လၢဘၣ်အဃိ အမၤဒုကဘၣ်ဖးနး... အဖိခီအနီၢ်ဆဲး... အိၣ်ဒၣ်ထဲ (နွံ) နံၣ်လီၤ... အမၤအံၤဒီးသန့ထီၣ်အသး လၢအဝဲလီၤ. အဝဲတအိၣ်လၢဘၣ် ဒီးအမၤဘၣ်အိၣ်က့ၤလၢအနီၤအဃိတၢ်ကီၢ်တၢ်ခဲအိၣ်ဝဲဒီဒ့ၣ်. ပဘၣ်မၤစၢၤအီၤန့ၣ်လီၤ.”

SAC ခးလီၤလီၤကျိဖးဒိဉ်ဆူသဝီပူၤခဲအံၤခဲအံၤအဟံၤ, သဝီဖိတဖဉ်ဘဉ်ဃုာ်ဝဲဆူအဝဲသ့ဉ်အစံာ်အဒဲ ဒီးတနီၤနီၤလဲၤဃုာ်အိဉ်ဝဲ ဆူအဘူးအတံာ်လၢအအိဉ်လၢကီဉ်ဆဉ်အဂၤတဖဉ်အအိဉ်န့ဉ်လီၤ. သဝီဖိတနီၤနီၤပဲက့ၤကဒါက့ၤဆူအသဝီဖိတံာ်အိဉ်ဂ့ၤထီဉ် အဆၢကတီၢ်န့ဉ်လီၤ. တကးဒဲးဘဉ်, ဆၢကတီၢ်ခဲအံၤဒဲးအမ့ၢ်ဝဲထံလီၢ်ကီၢ်ပူၤတံာ်သဘဉ်သဘဉ်အဆၢကတီၢ်အသိး, သဝီဖိတဖဉ်ကဖဲးအိဉ်မၤအိဉ်တံာ် အဂီၢ်တံာ်ကီတံာ်ခဲအိဉ်ဝဲဒဉ်အါမးန့ဉ်လီၤ. လီၢ်ကဝီခိဉ်န့ဉ် အိဉ်လၢ က---သဝီ, နါ ဒ--- စံးဝဲ “နီၢ်နီၢ်န့ဉ်, ယအဲဉ်ဒီးအိဉ်မူ ဒီးဖဲးအိဉ်မၤအိဉ်တံာ်မုာ်မုာ်ခုဉ်ခုဉ်ဒဲးသိးလၢအပူၤကွံာ်န့ဉ်လီၤ. ပမၤအိဉ်ဘဉ်တံာ်ကီညါတစဲးန့ဉ်လီၤ. ”

KHRG ဒိန္နဲတၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖိခိဉ်ခံဘၣ်အံၤ ဒီးတၢ်ဂီၤလၢစုစုဉ်လၢတၢ်ဖိလၢတဘျီအံၤ ဖဲလဲအိးကထိဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ်, ဖဲ က--- သဝီ, ရီၢ်ကဲ ကရူၢ်, ကြၢ်တုကီၢ်ဆဉ်, ဒုပုဉ်ယၢ်ကီၢ်ရၢၣ်ပူၤန့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤလၢတၢ်ဖိခိဉ်ခံဘၣ်အံၤ ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ သ့ၣ်ထုဉ်တဖၣ်ဘၣ်ဟးဂီၤဒီး SAC သးပုၤ ဆှာဝဲလီၢ်ခိဉ်သ့ၣ် (MOC) နီၣ်ဂံၢ် (၁၂) သးဖိတဖၣ်ခးလီၤကျိဖးဒိဉ်လၢ က--- သဝီပူၤ ဖဲ လဲလဲပထွဘၣ် ၂၃ သီ, ၂၀၂၃ နံၣ်န့ၣ်လီၤ. တၢ်ဂီၤ လၢတၢ်ဖိလၢလၢစုထွဲတဘျီန့ၣ်ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲ စီၤဘ--- အစိဉ်, ဖဲလၢအဝဲဘၣ်သံဝဲလၢ SAC ကျိဖးဒိဉ် (၁၂၀၆၆) အချံ ဖဲလဲလဲပထွဘၣ် ၂၀၂၃ နံၣ် ဖဲက--- သဝီပူၤန့ၣ်လီၤ. မ့ၢ်တၢ်ဂီၤလၢအဖိလၢစုစုဉ်တကပၤန့ၣ် ဟံးဖျါထီၣ်ဝဲကျိဖးဒိဉ်ချံလၢအလီၤတၢ်ပိၤဖးထီၣ်တဖျါအမိၢ် ခံန့ၣ်လီၤ. (တၢ်ဂီၤ- KHRG/ လီၢ်ကဝီၤသဝီဖိ)

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အဂ့ၢ်ဖုဉ်ကိာ်

ကညီဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်ကရူၢ် (KHRG) အံၤဘၣ်တၢ်ဒုးအိဉ်ထီၣ်အိၤဖဲ ၁၉၉၂ နံၣ် ဒီးမ့ၢ်ဝဲလီၢ်ကဝီၤကရၢသဘျီတဖုလၢ အၢၣ်လီၤမၤတၢ်လၢ ကမၤဂ့ၢ်ထီၣ်ပုၤဂ့ၢ်ဝိခွဲးယၢ်အတၢ်အိဉ်သး လၢကီၢ်ပယီၤမ့ၢ်ထီၣ်ကလံၤထံးအပူၤန့ၣ်လီၤ. KHRG သိဉ်လိဝဲ လီၢ်ကဝီၤဒုသဝီဖိတဖၣ် လၢကမၤနီၣ်မၤဃါတၢ်မၤဘၣ်ဒိပုၤဟီၣ်ခိဉ်ဝိခွဲးယၢ်အဂ့ၢ်အကျိၤန့ၣ် လီၤ. KHRG ဘိးဘၣ်ရၢလီၤတၢ်ဂ့ၢ်တၢ်ကျိၤတဖၣ်အံၤ ဒ်သိးကဟံးဖျါထီၣ်လီၢ်ကဝီၤပူၤ ကမ့ၢ်တဖၣ်အကလုာ်, အတၢ်တူၢ်ဘၣ်ခိဉ်ဘၣ်, အတၢ်ဘၣ်ယိဉ်ဘၣ်ဘျီ ဒီး အတၢ်ထံၣ်တၢ်ဟံးသးသ့ၣ်တဖၣ်န့ၣ်လီၤ. န့ၣ်ထံၣ်သ့ၣ်ညါ ပတၢ်မၤသ့ၣ်တဖၣ်ဖဲ www.khrgh.org အပူၤသ့ၣ်ဒဲဒဲန့ၣ်လီၤ.